

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 833/2021
18.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Владимир Перовић, адвокат из ..., против туженог ЕИ „Никола Тесла“ АД из Београда, Булевар краља Александра бр. 403, чији је пуномоћник Бојан Перић, адвокат из ..., ради поништаја одлуке скупштине друштва, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5866/21 од 09.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5866/21 од 09.09.2021. године, у делу којим је одлучено о поништају Одлука скупштине туженог из става другог изреке ове пресуде.

II УСВАЈА СЕ ревизија, **ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 5866/21 од 09.09.2021. године и пресуда Привредног суда у Београду П 4224/19 од 26.04.2021. године и пресуђује:

УСВАЈА СЕ тужбени захтев, па се **ПОНИШТАВАЈУ** одлуке скупштине туженог и то:

1) „Разрешавају се функције чланови Одбора директора туженог, досадашњи чланови и то: ББ - председник Одбора директора; ВВ - члан одбора директора; ГГ - члан одбора директора,

Разрешава се ВВ функције законског заступника туженог, за директора и законског заступника туженог именује се ДД“,

2) Мења се Статут Акционарског друштва Никола Тесла Електронска индустрија Београд на начин што се уместо одељка „IX Заступање друштва и X Управљање друштвом“ ставља текст који гласи: Заступање друштва Члан 31,

Друштво заступа директор друштва са неограниченим овлашћењима

X Управљање друштвом

Члан 35,

Органи друштва су „скупштина и директор“, које је 28.06.2019. године под 8. тачком дневног реда донела редовна скупштина акционара туженог ЕИ Никола Тесла АД Београд.

III НЕ ДОЗВОЉАВА се одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5866/21 од 09.09.2021. године у делу у ком је потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 4224/19 од 26.04.2021. године у делу којим је одбијен тужбени захтев за поништај Одлуке о усвајању записника са претходне поновљене седнице Скупштине чланова друштва одржане дана 18.07.2018. године, усвојене под тачком 2. дневног реда на редовној скупштини акционара туженог ЕИ Никола Тесла АД Београд од 28.06.2019. године, и у том делу се ревизија **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољена.

IV ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 219.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 4224/19 од 26.04.2021. године, у ставу првом изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд поништи одлуке скупштине туженог друштва чија садржина је ближе наведена у изреци. У ставу другом изреке обавезана је тужиља да тужиоцу плати износ од 124.200,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5866/21 од 09.09.2021. године, одбијена је жалба тужиље као неоснована и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила благовремену ревизију, са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Оцењујући испуњеност услова за дозвољеност ревизије изјављене на основу цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд је нашао да побијана одлука у делу којим је одлучено о поништају Одлука скупштине усвојеним под тачком „разно“, није у сагласности са судском праксом заузетом у предметима са сличном чињеничноправном садржином, те да је ради уједначавања судске праксе неопходно одлучити о ревизији као посебној.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку донета је одлука као у ставу првом изреке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је акционар туженог која поседује 101 акцију туженог, а што представља 0,13117% од укупних акција. Даље је првостепени суд утврдио да је дана 28.06.2019. године на адреси Булевар Краља Александра бр. 403 у 12.00 часова одржана редовна скупштина акционара туженог са предлогом дневног реда од 8 тачака, с тим што је друга тачка дневног реда усвајање записника са претходне седнице скупштине акционарског друштва, а осма тачка „разно“. Позив за скупштину објављеном на интернет сајту Београдске берзе није садржао посебну информацију да ће се на тој седници одлучивати о разрешењу и именовању чланова одбора директора и законског заступника туженог, као и измени статута. На седници скупштине, под тачком 2 усвојен је записник са претходне седнице скупштине одржане дана 18.07.2018. године, а под тачком „разно“, по предлогу председника скупштине разрешени су чланови одбора директора и законски заступник друштва, те је предложено да се за новог директора и законског заступника друштва именује ДД. Након тога је констатовано да је потребно да се измени статут друштва, па како није било примедби нити захтева, председник скупштине је ставио на гласање и одлуку о измени статута друштва. Наведене одлуке су донете и измењен је статут са 88,68471% гласова. Одлуке су потом регистроване у Агенцији за привредне регистре решењима БД 66815/19 од 15.07.2019. године и БД 66813/19 од 17.07.2019. године.

Ценећи основаност тужбеног захтева првостепени суд налази да су одлуке донете у складу са одредбом Закона о привредним друштвима, те да нису испуњени услови за њихово поништење. По ставу првостепеног суда, све одлуке су донете већином гласова присутних акционара, а тужила као мањински акционар са испод 5% акција, која је била уредно позвана и на седницу од 28.06.2019. године, није приступила. Такође, првостепени суд је из изјаве саслушаног сведока ЂЂ утврдио да је седница од 18.07.2018. године одржана, а да је морала бити поновљена због сукоба акционара са председником скупштине на претходној седници од 30.06.2018. године, када није могла бити окончана. На седници од 18.07.2018. године донете су одлуке већином гласова па је сачињен записник који по налажењу првостепеног суда има истиниту садржину. Евентуално непостојање неког од потписа члана комисије или записничара на примерцима записника достављеним уз тужбу представља непотпуност или нетачност које нису такве природе да је онемогућен утврђивање садржине донетих одлука, те такав записник са одлукама у оквиру истог је у смислу члана 381. Закона о привредним друштвима не представља разлоге за поништај донетих одлука. У односу на део тужбеног захтева којим се тражи побијање одлука скупштине одржане 28.06.2019. године, које су донете по тачком „разно“, а који се заснива на чињеници да мали акционари нису информисани, односно да нису имали информацију да ће се на наведеној седници одлучивати о наведеном избору, првостепени суд наводи да су одлуке донете већином гласова, па и код саме чињенице да су мали акционари били присутни на тој седници својим гласањем не би могли донети другачију одлуку. Сама намера акционара је да на одређеној седници дискутују о тачки дневног реда, а која им је наведеним поступањем онемогућена, не представља разлог за поништај одлуке. Првостепени суд закључује да такве одлуке туженог нису у супротности са интересима малих акционара, већ напротив, оне су донете одлуком већинских оснивача јер ће се представник већинских акционара као законски заступник и директор боље старати о

интересима туженог друштва које је већински у његовој својини. Из наведених разлога, према становишту првостепеног суда, нема основа за поништај наведених одлука јер за то нису испуњени законски услови.

Привредни апелациони суд у свему прихвата дате разлоге првостепеног суда. Образлаже да донетим одлукама о промени органа управљања нису повређена права мањинских акционара, већ су промењена лица која врше одређена овлашћења у органима одлучивања, што свакако не може бити на штету мањинских акционара, а наведене одлуке о именовану лица су донете значајном већином. Другостепени суд потврђује закључак из првостепене одлуке да пре доношење одлука под тачком „разно“ акционари нису били обавештени да се ће се у ствари одлучивати о изменама органа управљања, нити су им достављени нацрти тих одлука, те да је поступајући на такав начин тужени повредио акционарска права. Међутим, и по становишту Привредног апелационог суда, наведене повреде су мањег значаја имајући у виду да је тужиља акционар са 0,13117% од укупних акција, те да у сваком случају мањински акционари не би могли утицати на другачију одлуку, те да стога нема основа за поништај побијаних одлука.

Основано се ревизијом указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

У образложењу својих одлука, нижестепени судови се позивају на одредбу члана 381. став 1. тачка 1 Закона о привредним друштвима, којом је прописано да одлука скупштине друштва неће бити поништена ако се одлуком врши мање значајна повреда статута или пословника скупштине, а као резултат одлуке или њеног извршења право тужиоца или другог лица које има право на подношење тужбе у складу са чланом 376. овог закона није повређено или је повређено у мањој мери.

Према становишту Врховног касационог суда, нема места екстензивном тумачењу прописаних изузетака за побијање одлука скупштина друштва, и исте проширивати и на ситуације у којима је несумњиво утврђено да је у поступку сазивања седнице скупштине повређен закон. Наиме, првостепени суд је утврдио да у позиву за редовну седницу скупштине туженог одржаној дана 28.06.2019. године, није назначено да ће се расправљати и одлучивати о измени и избору органа управљања (директор уместо дотадашњег одбора директора) и промени статута, већ је на самој седници председник скупштине предложио да се под тачком „разно“ донесу наведене одлуке.

Није спорно да се у складу са одредбом члана 337. Закона о привредним друштвима на коју се нижестепени судови такође позивају, може извршити допуна дневног реда на предлог акционара који поседују најмање 5% акција, али тај предлог мора бити образложен и мора се доставити текст одлуке, и то најкасније у року од 20 дана пре одржавања редовне седнице скупштине. У конкретном случају наведена процедура није испоштована, а мимо утврђеног дневног реда, на седници скупштине разрешени су чланови одбора директора и законски заступник друштва, те је предложено да се за новог директора и законског заступника друштва именује ДД. Наведено значи да је поступљено супротно одредбама члана 336. став 2. (скупштина може одлучивати и расправљати само о тачкама на дневном реду) и 337. Закона о привредним друштвима, што води несумњивом закључку да је приликом сазивања и

одлучивања на седници скупштине туженог, у делу наведених одлука, повређен закон, што уосталом констатују и нижестепени судови.

Према становишту Врховног касационог суда, за оцену законитости побијаних одлука донетих на овако сазваној скупштини друштва, није од утицаја капацитет гласова којима акционар располаже, нити је од значаја да ли је својим гласовима могао да спречи доношење одлуке коју побија. Напротив, право на побијање одлуке скупштине друштва дато је сваком акционару без обзира на његов гласачки потенцијал, јер је доношење законитих одлука друштва у интересу не само акционара који одлуку побија, већ и самог друштва као засебног ентитета у односу на своје акционаре. У ситуацији када седница скупштине друштва у делу побијаних одлука није сазвана у складу са законом, нема места испитивању да ли је резултат одлуке или њеног извршења право тужиоца или другог лица које има право на подношење тужбе у складу са чланом 376. овог закона повређено и у којој мери. Цитирана одредба члана 381. став 1. тачка 1 ЗПД-а не даје основ за шире тумачење, већ се строго ограничава на мању повреду статута или пословника, као интерних аката чије непоштовање не мора нужно водити и повреди закона. Ради се о изузецима за поништај одлука скупштине чији недостаци нису такве тежине и природе да оправдавају њихово поништење, али се ускладу са општим правилом, морају уско тумачити. У случају када и првостепени и другостепени суд закључују да седница са становишта утврђеног дневног реда није сазвана у складу са Законом о привредним друштвима, одлуке донете мимо утврђеног дневног реда не могу бити правно ваљане.

Чињеница да су побијане одлуке усвојене знатном већином гласова, те да тужилца свакако није могла утицати на доношење другачије одлуке, може самој одлуци дати легитимитет, али не и легалитет који се црпи из поштовања законом утврђене процедуре за сазивање седнице скупштине друштва, чији је циљ благовремено и потпуно обавештење акционара о свима тачкама дневног реда и предложеним одлукама. Уколико би се прихватило тумачење нижестепених судова и заузео став да право тужилце није повређено зато што је одлука донета великом већином гласова, то би се онда право акционара на побијање одлука скупштине друштва битно релативизовало и постало правно неефикасно средство заштите у случајевима када су одлуке усвајане квалификованом већином гласова. Циљ побијања одлука скупштине друштва јесте да се у судском поступку преиспита законитост донете одлуке са аспекта поштовања процедуралних и материјалних норми, па уколико се утврди да одлука није донета у складу са законом, она се не може конвалидарати количином гласова којом је усвојена, јер и у том случају она остаје незаконита.

Имајући у виду да нижестепени судови нису правилно применили материјално право из одредбе члана 381. став 1. тачка 1 Закона о привредним друштвима у делу побијаних одлука усвојених под тачком „разно“, Врховни касациони суд је преиначио првостепену и другостепену пресуду и у том делу применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу другом изреке.

У преосталом делу изјављена ревизија не испуњава законом прописане услове да се о истој одлучује као посебној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку. Наиме, другостепеном пресудом правноснажно је одбијен тужбени захтев за поништај Одлуке о усвајању записника са претходне поновљене седнице Скупштине чланова друштва одржане дана 18.07.2018. године. Нижестепени судови су своју одлуку

засновали на утврђеној чињеници да је седница друштва од 18.07.2018. године одржана, а да недостаци на записнику на које указује тужила нису такве природе да је онемогућено утврђивање садржине донетих одлука, те да стога у складу са одредбом члана 381. став 1 тачка 4 Закона о привредним друштвима, нису испуњени услови за поништај Одлуке о усвајању поменутог записника. У том делу ревидент и не истиче разлоге за одлучивање о ревизији као посебној, нити на други начин оспорава правилност одлуке којом је одбијен захтев за поништај Одлуке о усвајању записника.

Налазећи да нису су нижестепени судови у наведеном делу своју одлуку засновали на примени материјалног права које је у сагласности са судском праксом, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу трећем изреке.

Имајући у виду да тужила у тужби није означила вредност предмета спора, те чињеницу да се ради о неновчаном захтеву, у ком поступку су судске таксе наплаћене према најнижој вредности за обрачун такси, Врховни касациони суд налази да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиле у наведеном делу у смислу члана 485. Закона о парничном поступку.

Стога је применом одредбе члана 413. ЗПП-а ревизија тужиле одбачена као недозвољена (став 3. изреке).

Применом одредбе члана 153, 154, 163. и 165. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је тужилци досудио трошкове парничног поступка у износу од 219.500,00 динара, односно појединачно: износ од 108.000,00 динара на име приступа на 4 одржана рочишта, износ од 57.000,00 динара на име приступа на 4 неодржана рочишта, износ од 45.000,00 динара на име састава ревизије, износ од 3.800,00 динара на име таксе на ревизију и износ од 5.700,00 динара на име таксе на одлуку по ревизији, све у складу са Законом о судским таксама и Тарифом о награди и накнади трошкова за рад адвоката. Тужилци нису досуђени трошкови судских такси првостепеног поступка, јер тужила ове трошкове није определила по висини у складу са одредбом члана 163. став 2. Закона о парничном поступку, као ни трошкове судских такси из жалбеног поступка које уопште није определила.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић